

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 30 juni 2022

Zaaknummer : 1036981
Team : Welzijnszaken Heemstede
Portefeuillehouder : J.F. Struijf
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Verlenen borgstelling Atheneum College Hageveld

SAMENVATTING

Atheneum College Hageveld heeft de gemeente gevraagd garant te staan voor een lening van € 8,5 miljoen. De lening heeft een looptijd van 20 jaar. De gemeente is bereid garant te staan en de borgstelling te verlenen.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

In 2001 heeft de gemeente met Atheneum College Hageveld een overeenkomst tot doordecentralisatie van de huisvestingsvergoeding gesloten. De juridische grondslag voor deze overeenkomst is gelegen in [artikel 76b van de Wet op het voortgezet onderwijs](#). De looptijd van de overeenkomst is 30 jaar. Op grond van deze overeenkomst ontvangt Hageveld jaarlijks een vaste bijdrage voor de kosten van huisvesting. De bijdrage is gebaseerd op de hoogte van de lasten van rente en aflossing van de met de aankoop en renovatie van het schoolgebouw samenhangende leningen ad € 8.395.000.

Het college informeert op grond van artikel 5 van de [Financiële verordening 2018 gemeente Heemstede](#) de raad vooraf en neemt pas een besluit nadat de raad in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen, indien het college privaatrechtelijke rechtshandelingen zoals bv. garantstellingen aangaat die ingrijpende gevolgen kunnen hebben voor de gemeente.

Het college is op grond van [artikel 160, lid 1 sub e Gemeentewet](#) bevoegd te besluiten namens de gemeente, het college of de raad rechtsgedingen, bezwaarprocedures of administratief beroepsprocedures te voeren of handelingen ter voorbereiding daarop te verrichten, tenzij de raad, voor zover het de raad aangaat, in voorkomende gevallen anders beslist;

BESLUIT B&W

1. Het college besluit voornemens te zijn onherroepelijk en onvoorwaardelijk borg te staan jegens BNG voor de nakoming van alle verplichtingen voor de lening van € 8.575.552,00 met een looptijd van 20 jaar aan Atheneum College Hageveld;
2. De raad in de gelegenheid te stellen over dit voornemen wensen en bedenkingen in te dienen;

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 30 juni 2022

3. Het voorstel voor te leggen aan de commissie Samenleving om advies te geven aan de raad (A-stuk).

BESLUIT RAAD

De raad van de gemeente Heemstede;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 24 mei 2022

besluit:

geen bedenkingen te hebben tegen het voornemen van het college onherroepelijk en onvoorwaardelijk borg te staan jegens de BNG voor de nakoming van alle verplichtingen voor een lening van € 8.575.552,00 miljoen met een looptijd van 20 jaar aan Atheneum College Hageveld.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 30 juni 2022

AANLEIDING

Sinds 2001 staat de gemeente garant voor een lening van Atheneum College Hageveld (hierna Hageveld) bij de Bank Nederlandse Gemeenten van €8.394.934. De rentevoorwaarden van deze lening in combinatie met de behoefte van het schoolbestuur aan extra liquiditeit zijn voor Hageveld aanleiding om in overleg met de BNG en de gemeente te gaan over het afsluiten van een nieuwe lening. Deze gesprekken hebben geleid tot een verzoek van Hageveld tot aflossing van de bestaande lening en het afsluiten van een nieuwe lening. Inwilliging van dit verzoek vergt een nieuw besluit van de gemeente over de borgstelling.

MOTIVERING

Het schoolgebouw van Hageveld is een rijksmonument en onderdeel van een landgoed. Het is hiermee een zeer bijzondere plek om les te mogen geven én te krijgen. De kosten van het onderhoud van het gebouw en het terrein zijn hoog en overstijgen de rijksvergoeding. De financiële positie van Hageveld is dan ook een terugkerend onderwerp van gesprek en besluitvorming. Achtereenvolgens heeft de gemeenteraad sinds het sluiten van de overeenkomst:

- In **2004** besloten tot een aanvullende gemeentegarantie voor een lening van 10 jaar van € 2.000.000 bij de BNG en een rekeningcourant kredietfaciliteit van maximaal € 1.500.000 bij de Rabobank voor 15 jaar.
- In **2011** besloten tot erkenning van het feit dat het schoolbestuur eigen investeringen heeft gepleegd en dat bij de eventuele uitoefening van het economisch claimrecht (als het schoolbestuur de onderwijsactiviteiten beëindigt) door de gemeente het bedrag aan eigen investeringen van €6.330.000 wordt verrekend. Hierdoor verkreeg het schoolbestuur een titel om de afschrijvingen op de eigen investeringen te staken waardoor de exploitatie met € 125.000 positief werd beïnvloed. Daarnaast mocht het schoolbestuur de reservering voor groot onderhoud over een langere periode uitspreiden: een jaarlijks positief effect van € 15.000.
- In **2014** ingestemd met de inperking van de kredietfaciliteit bij de Rabobank: het leenbedrag werd lager maar de looptijd langer.

De besluiten hebben niet geleid tot een hogere jaarlijkse vergoeding van de gemeente aan het schoolbestuur en in die zin is binnen de bestaande afspraken geopereerd.

Plan investeringen in verbetering binnenklimaat en verduurzaming

De directe aanleiding voor de behoefte aan extra liquiditeit is het plan voor verbetering van het binnenklimaat. Via de Regeling specifieke uitkering ventilatie in scholen (SUVIS) ontvangt het schoolbestuur van het rijk € 800.000. Het restant van de investering € 3,7 miljoen komt voor rekening van het schoolbestuur. Hageveld zal na de verbouwing, die vorig jaar is gestart de eerste Frisse School B in Heemstede zijn.

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 30 juni 2022

Het schoolbestuur heeft voor de komende jaren plannen voor nog meer investeringen in verduurzaming maar heeft te weinig middelen om deze investeringen te kunnen financieren. In tripartite overleg (Hageveld, gemeente en BNG) is gekeken welke mogelijkheden er zijn om de investeringen te kunnen financieren. Het voorstel dat daaruit is voortgekomen ziet er als volgt uit:

- Hageveld lost de oorspronkelijke lening af.
- De BNG verstrekt een nieuwe lening van € 8,5 miljoen.
- De looptijd van deze nieuwe lening wordt 20 jaar.
- De jaarlijkse lasten aan rente en afschrijvingen komen uit op € 572.000 (was € 590.000).

Consequenties en risico borgstelling

De voorwaarde voor de financiering is dat de gemeente de komende 20 jaar garant staat voor de lening van € 8.575.552,00 miljoen. Dit wijkt af van de afspraken uit 2001 omdat op grond van die afspraken de borgstelling tot 2031 zou lopen én de lening inmiddels voor de helft is afgelost. De nieuwe lening en borgstelling loopt ook 10 jaar langer dan de looptijd van de doordecentralisatieovereenkomst. Dit heeft consequenties voor de financiële afspraken na afloop van de overeenkomst. Bij het besluit tot verlenen van borgstelling dient dus in acht te worden genomen dat een financiële verplichting c.q. een continuering van de gemeentelijke vergoeding na 2032 wordt aangegaan. De exacte hoogte van de vergoeding en de voorwaarden waaronder dienen nog wel te worden overeengekomen.

Voor wat betreft de vraag of Hageveld onder de huidige omstandigheden aan de verplichtingen kan voldoen geldt het volgende. De BNG toetst op grond van de meerjarenbegroting (10 jaar) of Hageveld aan de betalingsverplichtingen kan voldoen. Indien uit deze toets blijkt dat hierover twijfel bestaat zal de BNG het aanbod intrekken. De BNG heeft reeds de meerjarenbegroting ingezien en verwacht wordt dat er geen twijfels zijn.

Ook voor de langere termijn is het risico nihil omdat het leerlingenaantal van Hageveld de komende jaren stabiel is (prognose DUO voor 2036 is 1500 leerlingen). De inkomsten voor zowel de gemeente als het schoolbestuur vanuit het rijk zijn hiermee geborgd.

Argumenten voor verlenen van nieuwe borgstelling

- Hageveld is niet in staat om zonder aanvullende, externe financiering de investering in de verbetering van het binnenklimaat en verduurzaming te doen.
- Met het verlenen van de borgstelling zijn geen extra middelen van de gemeente gemoeid omdat de gemeentelijke vergoeding in de meerjarenbegroting is opgenomen.
- De investering in het binnenklimaat en verduurzaming behoren onder normale omstandigheden tot de verantwoordelijkheid van een schoolbestuur. In dit geval is sprake van een bijzondere huisvestingssituatie vanwege de

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 30 juni 2022

monumentale status van het schoolgebouw en de natuurlandschappelijke waarde van het omliggende terrein. Het monumentale karakter van het gebouw vraagt om forse uitgaven die de normvergoedingen van het rijk (en de gemeente) te boven gaan. Vanuit dit oogpunt is het te rechtvaardigen dat de gemeente via de borgstelling medewerking verleent.

Kanttekeningen bij het verlenen van nieuwe borgstelling

- Met de borgstelling en onder de huidige afspraken is Hageveld in staat om als eerste school in Heemstede het keurmerk Frisse Scholen B te realiseren. De overige scholen moeten nog op hun beurt wachten omdat deze investeringen, ook voor hen te hoog zijn om te kunnen dragen. Dit raakt het thema van de financiële en materiële gelijkstelling in het onderwijs.
- Met de borgstelling wordt een voorschot genomen op de financiële afspraken voor 2032-2042 zonder dat er duidelijkheid en overeenstemming is over de toekomstige verantwoordelijkheidsverdeling tussen gemeente en schoolbestuur en de bijbehorende rijks financiering.

Advies zienswijze

Het college is van mening dat de investeringen in het schoolgebouw in verbetering van het binnenklimaat en verduurzaming zeer gewenst en noodzakelijk zijn. Door de huidige lening af te lossen en een nieuwe lening af te sluiten dalen de financieringslasten voor Hageveld én zijn er middelen voor de investeringen. Indirect financiert de gemeente via deze weg uitgaven die tot de verantwoordelijkheid van een schoolbestuur behoren. De bijzondere huisvestingssituatie van Hageveld rechtvaardigen dit.

Zonder medewerking van de gemeente zou het schoolbestuur niet aan zijn financiële verplichtingen kunnen voldoen en zouden de reeds in gang gezette werkzaamheden voor het ventilatiesysteem moeten worden stopgezet. Dit is een onwenselijke situatie. Het is wel wenselijk dat het schoolbestuur en de gemeente de komende jaren intensiever het gesprek voeren over de noodzakelijke investeringen, de financiële consequenties en de reikwijdte van de gemeentelijke zorgplicht. Op grond van de doordecentralisatieovereenkomst dienen de gesprekken over een nieuwe overeenkomst drie jaar voor het verstrijken van de looptijd moeten worden gestart. Dit is in 2027/2028.

FINANCIËN

De voorwaarde voor de financiering is dat de gemeente tot 2042 garant staat voor de lening. Dit wijkt af van de afspraken uit 2001 omdat op grond van die afspraken de borgstelling tot 2031 loopt. De nieuwe lening en borgstelling loopt nu dus 10 jaar langer dan de looptijd van de doordecentralisatieovereenkomst. Dit heeft consequenties voor de financiële afspraken na afloop van de overeenkomst in 2031. Bij het besluit tot verlenen van borgstelling dient dus in acht te worden genomen dat een financiële verplichting c.q. een continuering van de gemeentelijke vergoeding na 2032 wordt aangegaan. De exacte hoogte van de

Raadsbesluit

Raadsvergadering: 30 juni 2022

vergoeding en de voorwaarden waaronder dienen nog wel te worden overeengekomen, maar er moet van worden uitgegaan dat de vergoeding bij verlenging van de overeenkomst ná 2031 niet lager zal worden dan thans geraamd. Het risico is namelijk reëel aanwezig dat college Hageveld bij een lagere gemeentelijke vergoeding na 2031 niet meer kan voldoen aan haar betalingsverplichtingen en de gemeente wordt aangesproken voor de verplichtingen van Hageveld.

PLANNING/UITVOERING

24 mei 2022	Collegebespreking	Voornemen tot borgstelling
14 juni 2022	Bespreking cie Samenleving	Zienswijze en bedenkingen
30 juni 2022	Bespreking in raad	Zienswijze en bedenkingen
12 juli 2022	Collegebespreking	Besluit tot Akte van borgstelling